

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Pilotonderzoek bezoekersintensiteit in Meijndel en aangrenzende stranden m.b.v. mobiele data

Geachte Statenleden,

In april 2023 is u het rapport ‘Draagkrachtonderzoek NP Hollandse Duinen: naar bestemming in balans’ van Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd toegezonden. Naar aanleiding van de aanbevelingen in dit rapport zijn een aantal vervolgstappen in gang gezet. Eén van de vervolgstappen richt zich op de wens om gedetailleerder inzicht te krijgen in bezoekersstromen binnen de onderzochte en vrij grote, (duin)gebieden van het NP Hollandse Duinen. Aan de hand van een pilotonderzoek test de provincie Zuid-Holland i.s.m. Nationaal Park Hollandse Duinen of mobiele data een bruikbare gegevensbron zijn om de bezoekersintensiteit binnen een gebied als Meijndel en de aangrenzende stranden inzichtelijk te maken. De pilot vond plaats van mei t/m oktober 2023.

Tijdens de Statencommissie Landelijk Gebied op 4 oktober jl., waar het Draagkrachtonderzoek NPHD als bespreekstuk op de agenda stond, is de pilot ter sprake gekomen. In de beantwoording van de Statenvragen 4016 (Informatie telsingel Meijndel) n.a.v. deze commissievergadering is opgenomen *“De resultaten van de pilot zijn binnenkort beschikbaar en over de uitkomsten wordt u begin 2024 geïnformeerd. Daarbij gaan wij in op het tweede deel van uw vraag, hoe Resono-data kunnen bijdragen aan het vergroten van het inzicht in bezoekdichtheden”*. Door middel van deze brief informeren wij u over de belangrijkste conclusies m.b.t. de onderzoeksmethode en de belangrijkste resultaten van de pilot m.b.t. bezoekersintensiteit in Meijndel en aangrenzende stranden. In de bijlage vindt u in de rapportage een uitgebreider overzicht van de onderzoeksmethode, conclusies en resultaten.

Onderzoeksmethodiek

In deze pilot wordt gebruik gemaakt van mobiele data (Resono-data) om bezoekersstromen te meten. Dataleverancier Resono ontvangt van uiteenlopende apps locatiegegevens. Met deze mobiele data kan Resono aan de hand van modellen een inschatting maken van wanneer en hoeveel mensen een bepaalde locatie (een vooraf ingetekend gebied) bezoeken. Resono-data worden momenteel vooral gebruikt voor het inzichtelijk maken van bezoekersstromen in *stedelijke gebieden*. De vraag is of Resono-data ook voldoende inzicht geven in de bezoekersstromen in *natuur- en recreatiegebieden* (de bezoekdichtheid is daar namelijk veel lager dan in stedelijk gebied). Daarvoor hebben we, de provincie i.s.m. Nationaal Park Hollandse Duinen, een pilot in Meijndel en aangrenzende stranden (Zwarte Pad, Meijndelse Slag en Wassenaarse Slag) uitgevoerd. Dit pilotonderzoek is uitgevoerd door provincie Zuid-Holland (met Nationaal Park Hollandse Duinen als medefinancier), aan onderzoekskosten heeft de provincie € 9.375,00 (excl. btw) bijgedragen.

Voor het verzamelen van mobiele data was het nodig om Meijndel en aangrenzende stranden in te delen in 15 deelgebieden¹. Zie figuur 1 voor een schematische aanduiding van de deelgebieden waarop het onderzoek is gebaseerd - niet zichtbaar in dit figuur is het deelgebied waarin alle deelgebieden minus de stranden en niet toegankelijk gebied gebundeld zijn tot één groot deelgebied 'totaalgebied Meijndel'.

Figuur 1: Indeling pilotgebied in 15 deelgebieden 1. Strand Meijndelse Slag, 2. Wassenaarse Slag, 3. Strand Zwarte Pad, 4. Vallei Meijndel Kern, 5. Vallei Meijndel Buitengebieden (betreft alle donkerblauwe vlakken bij elkaar), 6. Entree Meijndelseweg, 7. Entree Ganzenhoek, 8. Entree Watertoren, 9. Entee Vlake van Waalsdorp, 10. Libellenvallei, 11. Fietspad Noord – Ganzenhoek – Meijndel Vallei, 12. Fietspad Zuid – Watertoren – Meijndel Vallei, 13. Kijfhoek & Bierlap, 14. Niet Toegankelijk gebied (betreft alle donkergrijze vlakken bij elkaar), 15. Totaalgebied Meijndel-Berkheide.

Conclusies

Aan de hand van de pilot concluderen we dat Resono-data een gedetailleerder inzicht geven in bezoekersstromen en bezoekersintensiteit in het natuurgebied Meijndel en aangrenzende stranden dan tot nog toe bekend was bij de provincie Zuid-Holland, NP Hollandse Duinen en Dunea (beheerder

¹ Via dataleverancier Resono worden getraceerde telefoons en bijbehorende locatiegegevens gebundeld per deelgebied (en tijdseenheid), waardoor de data niet meer terug te herleiden is naar een individu (de privacywetgeving stelt dat dit niet mag). De gekozen indeling qua deelgebieden is gebaseerd op bestaande zonerings in Meijndel (niet toegankelijk gebied/toegankelijk gebied) én op functie (entree, ontvangstgebied, strand, fietspad, wandelgebied, etc.).

van Meijndel). Ten opzichte van het in opdracht van de provincie uitgevoerde bezoekersonderzoek² naar bezoekdichtheden in recreatie- en natuurgebieden op basis van enquêtes levert deze pilot meer inzicht in:

- de spreiding van bezoekers binnen het gebied: de bezoekersintensiteit van de deelgebieden binnen Meijndel en aangrenzende stranden kunnen onderling vergeleken worden;
- de spreiding van bezoekers in de tijd: de pilot geeft inzicht in de drukste uren van de dag, drukste dagen van de week en verschillen tussen maanden (seizoensinvloeden); en
- de herkomst van bezoekers: de data zijn gekoppeld aan de woongemeente van bezoekers.

De onderzoeksmethode is ook vrij eenvoudig toe te passen op andere (natuur- en recreatie)gebieden binnen NP Hollandse Duinen en daarbuiten. Een voordeel is dat de gegevensbron 'objectief' is, en dus niet zoals bij kwalitatief onderzoek wordt beïnvloed door interpretatie, gebiedskennis, geheugen en sociaal wenselijke antwoorden van geënquêteerden.

Het gebruik van mobiele data kent ook beperkingen. De belangrijkste beperking is dat de uitkomsten goed bruikbaar zijn om onderling te vergelijken, maar minder om absolute aantallen en absolute bezoekdichtheden in te schatten. De dataleverancier Resono geeft een betrouwbaarheid van +/- 15% voor binnenstedelijk gebied. Voor natuurgebied is geen validatie uitgevoerd, de betrouwbaarheidsmarge zal dus ruimer zijn (onzekerheid groter). Doordat dit in alle data op dezelfde wijze doorwerkt is onderlinge vergelijking van de datagegevens wel betrouwbaar. Ofwel, trends in bezoekersintensiteit kunnen goed in beeld worden gebracht en onderling worden vergeleken. Overigens is er bij onderzoek op basis van enquêtes ook sprake van een relatief grote onzekerheidsmarge. In het rapport lichten we het bovenstaande nader toe op pagina 3, onder de kopjes Foutenmarge en Validatie.

Resultaten

Ten aanzien van de bezoekersintensiteit in Meijndel en aangrenzende stranden kunnen de volgende (belangrijkste) conclusies worden getrokken:

- Bezoekersintensiteit

De zonering die de beheerder van Meijndel aanhoudt, namelijk een concentratie van bezoekers rond de Boerderij en het bezoekerscentrum om de rest van het natuurgebied te ontzien, lijkt naar behoren te werken. De deelgebieden met voorzieningen en horecagelegenheden, dus het deelgebied Vallei Meijndel Kern en de stranden Zwarte Pad en Wassenaarse Slag, trekken de meeste bezoekers, gevolgd door de entree-deelgebieden. In de deelgebieden waar de beheerder in overeenstemming met de zonering relatieve rust wil en verwacht, daar is de bezoekersintensiteit (vergeleken met de andere deelgebieden) erg laag. Een behoorlijk groot deel van Meijndel wordt dus niet of zeer weinig bezocht.

- Spreiding van bezoekers over de dag en week

Meijndel wordt in het weekend drukker bezocht dan doordeweeks (ongeveer 1,5 tot 2x zoveel bezoeken). Doordeweeks komt er een vrij constante stroom aan bezoekers naar Meijndel en de stranden. De toename aan bezoekers in het weekend is vooral te zien in het deelgebied Vallei Meijndel Kern en in mindere mate in het deelgebied Entree Meijndelseweg. Ook de stranden Zwarte Pad en Wassenaarse Slag trekken in het weekend meer bezoekers. Verder komen bezoekers verspreid over de dag (tussen 7.00 en 21.00 uur), maar vooral tussen 10.00 en 15.00 uur.

² Bezoekersonderzoek 'Recreëren in het groen Zuid-Holland 2022' van Kantar.

- Herkomst van bezoekers

Meijendel is er voornamelijk voor de bewoners uit nabijgelegen wijken en gemeenten. Ongeveer 45% van het totale aantal unieke bezoekers en ongeveer 50% van het totale aantal bezoeken komt uit de volgende drie gemeenten 's-Gravenhage, Wassenaar en Leidschendam-Voorburg. Slechts een klein aandeel komt van buiten de provincie Zuid-Holland (ongeveer 6%). Kijkend naar verschillende seizoenen, alsmede naar de deelgebieden en stranden apart zien we ongeveer dezelfde trend.

- Verblijfsduur

Het lijkt erop dat als een bezoeker besluit om geen kort bezoek (van minder dan 1 uur of minder dan 30 minuten) aan Meijendel of de stranden te brengen, dan verblijft men meteen voor langere periode in het gebied. Dit lijkt met name het geval te zijn in deelgebieden waar horecagelegenheden zijn (het deelgebied Vallei Meijendel Kern en de stranden), in de overige deelgebieden is de verblijfsduur korter.

Vervolg

De conclusies en resultaten van het pilotonderzoek worden teruggekoppeld aan en besproken met Dunea en Nationaal Park Hollandse Duinen. Omdat mobiele data een waardevol instrument blijkt voor het vergroten van het inzicht in bezoekersstromen en bezoekersintensiteit gaan we hier bij toekomstig onderzoek vaker gebruik van maken. We willen dan afstemmen met en leren van andere provincies die momenteel ook ervaringen opdoen met het gebruik van mobiele data voor dit doeleind.

Voor een uitgebreide versie van de resultaten, inclusief visualisatie, verwijzen wij u naar het rapport pilotonderzoek bezoekersintensiteit in Meijendel en aangrenzende stranden m.b.v. mobiele data.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit

Bijlagen

- Rapportage Pilotonderzoek bezoekersintensiteit in Meijendel en aangrenzende stranden m.b.v. mobiele data